

Destination SMEs -hankkeen opintomatka Gozo, Malta 4.-6.10.2016

Matkaraportti

Hankkeen ensimmäisen opintomatka toteutettiin lokakuussa 2016 ja sen järjestämisestä vastasi Gozon ministeriö. Opintomatkan aikana hankepartnereille esiteltiin Gozon saaren matkailun kehittämistä vastaavia toimijoita, matkailualan ja luovien alojen mikroyrityksiä sekä EU-hankkeiden avulla toteutettuja matkailun kehittämistoimenpiteitä.

Cittadella linnoitus – ETA- ja EAKR-rahoituksen avulla toteutetut kunnostustyöt

<http://www.visitgozo.com/en/item/sight-seeing-places-of-interest/citadel-cittadella-1123/>

Cittadella on Gozon pääkaupungissa, Victoriassa, sijaitseva linnoitus ja sen sisällä oleva pieni kaupunki, jota on kunnostettu EU-rahoituksella. Yhdessä hankkeessa keskityttiin linnoituksen perustan korjaamiseen ja linnoituksen muurien entisöintiin. Gozon ministeriön hallinnoimassa hankkeessa puolestaan toteutettiin Cittadellan Master Planin mukaisia toimenpiteitä. Tähän saatiin rahoitusta Euroopan talousalueelta. Toimenpiteisiin kuului mm. kahden käyttämättömän vesivaraston muuttaminen vierailukeskukseksi, historiallisten rakennusten julkisivujen kunnostus sekä polkujen, katujen ja aukeamien kunnostustyöt. Hankerahoitusta kunnostustöihin saatiin noin 20 miljoonaa euroa. Linnoitus on yksi Gozon saaren päänähtävyyksistä.

Huomioita:

- Entisöinti- ja kunnostustyöt ovat juuri valmistuneet, joten ei vielä tiedetä miten ne vaikuttavat alueen matkailuun. Linnoituksen kävijämääristä ei ole tarkkaa tietoa, koska siihen ei ole seurantajärjestelmää. Kävijöillä on ilmainen sisäänpääsy kohteeseen.
- Linnoituksen yhteyteen on tehty vierailukeskus, jossa kävijät saavat historiatietoa linnakkeesta. Sisäänpääsymaksua ei ole. Keskuksessa on isoja kosketusnäyttöjä, joista löytyy informaatiota eri kielillä. Lisäksi keskuksessa on huone, jonka seinille heijastetaan linnan historiasta kertova tarina. Musiikin ja valojen avulla esityksestä on tehty vaikuttava.
- Vierailukeskus on hyvin moderni. Sisäänkäynnin yhteydessä olevat teräsrakennelmat (portaot, pylväät) ovat tarkoituksella jätetty näkyviksi, jotta kävijät erottavat mitkä osat ovat uusittua ja mitkä vanhaa linnoitusta.

Luovien alojen mikroyritykset – Käsityö-, taide- ja kulttuurialan yritykset Victorian historiallisessa kaupungissa

Lazuli Art

<http://www.lazuliart.com/>

Lazuli Art on reilun kaupan taidemyymälä, jossa on esillä mm. haitilaisten ja afrikkalaisten taiteilijoiden töitä, jotka on tehty kierrätetyistä materiaaleista, kuten tynnyreistä. Myymälän on perustanut ranskalainen Charlotte Lombard, jolla on myös kaksi muuta reilun kaupan tuotteita myyvää liikettä. Toisen myymälätilan hän on talvisesongin aikaan muuttanut taidegalleriaksi. Kun hän huomasi, että kysyntää ja kiinnostusta on, hän perusti tämän pysyvän taidemyymälän vuoden 2016 alussa. Omistaja tekee yhteistyötä muiden Victorian alueen yritysten kanssa mm. tapahtumien järjestämisessä.

Huomioita:

- Yrittäjä ei ole saanut toimintaan taloudellista tukea.
- Yrittäjä kertoi myöhemmin, että hän ryhtyi tekemään yhteistyötä muiden yrittäjien kanssa sen jälkeen kun he yhdessä olivat ottaneet kantaa aluehallinnon tekemään päätökseen, joka koski yritystoimintaa. Toisin sanoen ongelma toi yritykset yhteen ja sai heidät jatkamaan yhteistyötä. Yritykset järjestävät yhteisiä tapahtumia ja aikatauluttavat omia tapahtumia niin, että ne eivät mene muiden kanssa päällekkäin. Mahdollisuuksien mukaan hyödynnetään myös kumppaniyritysten palveluja.
- Omistaja toivoi, että yrittäjiä informoitaisiin tarkemmin aluehallinnon tekemistä investoinneista ja kehittämistoimenpiteistä. Esimerkiksi yrityksille ei kerrottu Cittadella linnoituksen kunnostustöiden aikataulusta ja etenemisestä. Tällainen viestintä olisi tärkeää.

Il-Bejta Artisan

<http://bejtaartisan.webs.com/>

Il-Bejta Artisan on käsityö- ja taidemyymälä Victorian kaupungissa. Myymälässä on esillä yli 20 paikallisen taiteilijan töitä. Yrityksen ovat perustaneet englantilaiset Abi ja Emma, jotka järjestävät myymälän tiloissa myös työpajoja ja käsityökerhoja ryhmille. Yritys on perustettu ilman taloudellista tukea. Myymälän

kalusteet on hankittu kierrätyskeskuksista tai tehty itse. Myös taideteoksissa hyödynnetään kierrätysmateriaaleja.

Huomioita:

- Myymälän yrittäjät ovat aktiivisia henkilöitä, jotka haluavat vaikuttaa yhteisön hyvinvointiin. He opettavat lapsille käsitöiden tekoa ja kannustavat luovuuteen.
- Yrittäjät totesivat, että Victorian kaupungin ongelmana on kunnollisten opasteiden puute. He joutuvat usein neuvomaan matkailijoita eri kohteiden luo. Toiveena heillä oli luoda alueelle taidekartta.

The Chocolate Experience

<http://www.thechocolate.eu/>

The Chocolate Experience on käsintehtyjä suklaita myyvä suklaapuoti Victorian keskustassa. Kaikki suklaat ovat laktoosittomia, vegaanisia ja gluteenittomia. Puodin on perustanut sveitsiläissaksalainen pariskunta, joka muutti Gozon saarelle uuden elämäntyylin perässä. Suklaapuoti avattiin kesällä 2016. Tuotteissa käytetään mahdollisuuksien mukaan paikallisia raaka-aineita. Tarkoituksena on avata puodin yhteyteen pieni kahvila.

il-Hagar (Heart of Gozo), kulttuurikeskus

www.heartofgozo.org.mt

Belt Victoria säätiö perustettiin 1998 ja sen tavoitteena on ollut edistää Gozon kulttuuriperimää ja luoda museo/kulttuurikeskus yhdessä St George basilikan kanssa. Säätiö on julkaissut kirjoja, järjestänyt taidenäyttelyitä, musiikkitapahtumia ja muuta kulttuuriohjelmaa. Sopivien tilojen löydyttyä aloitettiin museohanke, jonka toteutukseen saatiin EU-rahoitusta. Tiloihin perustettu il-Hagar-kulttuurikeskus pitää sisällään historiallisia kokoelmia ja taideteoksia. Keskuksessa on tilaa myös väliaikaisille näyttelyille ja kulttuuritapahtumille. EAKR-rahoituksella restauroitiin myös muutamia ainutlaatuisia maalauksia.

Ggantijan esihistorialliset temppelit - EAKR-rahoituksella toteutettu kunnostus- ja rakennushanke

<http://heritagemalta.org/museums-sites/ggantija-temples/>

Gozon saarella sijaitsevat Ġgantijan temppelit ovat Maltan tärkeimpiä arkeologisia nähtävyyksiä ja kuuluvat Unescon maailmanperintöluetteloon. Temppelit sijoittuvat aikakaudelle 3600–3200 eKr. Temppelit ovat säilyneet hyvässä kunnossa iästään huolimatta. Niitä on restauroitu EAKR-tukien avulla. Ġgantija-tempeleille kuljetaan uuden vierailukeskuksen kautta, jossa on esillä alueelta löytyneitä esineitä sekä tietoa elämästä neoliittisella kaudella.

Ravitsemusalan yritykset

Lord Chambray

<http://www.lordchambray.com.mt/>

Lord Chambray on pienpanimo, joka valmistaa käsintehtyä olutta paikallisista raaka-aineista. Yrityksen on perustanut italialainen yrittäjä, jolla on kontakteja suuriin panimoyrityksiin Italiassa. Oluet ovat voittaneet kansainvälisiä palkintoja. Juomien nimet liittyvät vahvasti Gozon saareen ja Maltaan (esim. Fungus Rock, Blue Lagoon).

Yritys järjestää kierroksia panimossa silloin kun oluen valmistus ei ole käynnissä. Nämä kierrokset ovat olleet suosittuja matkailijoiden keskuudessa. Lisäksi panimon yhteydessä on pieni pubi, jossa kävijät voivat maistella panimon tuotteita.

Maanviljely ja matkailu Gozon saarella – Peter Buttgieg

Paikallinen maanviljelijä Peter Buttgieg esitteli toimintaansa hankepartnereille. Buttgieg omistaa pienen maa-alueen merenrannan läheltä, rinteestä. Hän kasvattaa alueella mm. tomaatteja, viinirypäleitä, oliiveja ja sitruunoita. Olosuhteet ovat haasteelliset ja menestyminen vaatii kovaa työtä. Buttgieg valmistaa kasvattamistaan kasviksista ja hedelmistä mm. oliiviöljyä ja viinejä.

Huomioita:

- Maanviljelijä sanoi huomanneensa, että matkailijat ovat kiinnostuneita tutustumaan viljelyksiin ja näkemään miten maata viljellään Maltalla. Hänen luonaan onkin käynyt muutamia matkailijaryhmiä. Kävijät ovat löytäneet hänet suositusten perusteella.
- Mielenkiintoinen esimerkki siitä, miten pääelinkeinon voisi muuttaa matkailutoiminnaksi.

It-Tokk – Gozon perinteiset ruoat

www.it-tokk.com

It-Tokk –yritys myy paikallisista raaka-aineista perinteisillä resepteillä ja valmistustavoilla tehtyjä tuotteita, kuten hilloja, oliiviöljyä, makeisia, saippuota ja liköörejä. Tuotteita valmistetaan myymälän yhteydessä olevissa tiloissa. Tavoitteena on säilyttää vanhat reseptit ja perinteiset valmistustavat. Tuotteet tunnistaa It-Tokk -merkistä ja niissä hyödynnetään sesonginmukaisia raaka-aineita.

Huomioita:

- Yritys sijaitsee Gozon käsityökylässä, jonka työpajat ja tilat omistaa Gozon ministeriö. Ministeriö vuokraa tiloja käsityöläisille ja pk-yrityksille tavoitteenaan koota samanlaiset toimijat samalle alueelle. Tällä tavoin yrityksiin on helpompi houkutella asiakkaita, kun ne sijaitsevat pienellä alueella lähellä toisiaan. Matkatoimistot järjestävät retkiä kylään.

Gozon perinteiden kaupallistaminen – Magro Food Village, Savina, Hanini brändit

www.magro.com.mt ja www.savina.com.mt

Magro Brothers yritysryhmä on vuonna 1916 perustettu perheyritys, jonka päätuotteena oli aiemmin tomaateista valmistetut säilykkeet. Nykyisin Magro Brothers valmistaa myös maitotuotteita ja perinteisiä ruokavalmisteita. Yritysryhmän tunnetuimpia brändejä ovat Savina ja Hanini. Molempien brändien tuotteita valmistetaan Magron ”ruokakylässä”. Savinan tuotteisiin voi tutustua myymälässä, josta näkee suurien ikkunoiden kautta, miten myynnissä olevia tuotteita valmistetaan. Myös Hanini maitotuotteiden valmistusta voi seurata tehtaan seinään tehdyn suuren ikkunan kautta. Tämän ikkunan vieressä on myös televisio, jossa esitetään Hanini brändin mainoksia ja kerrotaan tuotteista. Magron ruokakylässä järjestetään kierroksia matkailijaryhmille.

Huomioita:

- Magro Brothers on tehnyt sopimuksen bussiyrityksen kanssa, joka kierrättää turisteja Gozon saarella. Sopimuksen mukaan bussi pysähtyy ruokakylän luona, jotta matkailijat voivat käydä ostoksilla ja tutustumassa tarjontaan.
- Savina tuotteita myyvässä kaupassa oli käynnissä joulusesonki. Yrityksen omistaja selitti, että he aloittavat joulukauden jo lokakuun alussa, jolloin lapset alkavat miettiä joululahjatoiveitaan.

Gozon kulttuurisektori

Teatru tal-Opra Aurora ja Teatru Astra

www.teatruaurora.com ja www.mediterranea.com.mt/

Opintomatkan aikana hankepartnerit tutustuivat kahteen oopperateatteriin, joita pyöritetään vapaaehtoisten työntekijöiden voimin. Oopperaesitykset ovat suosittuja ja niihin kutsutaan kansainvälisiä esiintyjiä.

Huomioita:

- Oopperateatterit järjestävät tapahtumia myös kesäsesongin ulkopuolisena aikana, jotta kävijöitä saataisiin Maltalle myös matkailun hiljaisempina kausina.
- Teattereiden toiminta pohjautuu aktiivisten ja innokkaiden henkilöiden työpanokseen.

Matkailukohteen johtaminen Gozon saarella

Gozon ministeriön matkailu- ja talousosasto – rooli matkailukohteen kehittämisessä

www.visitgozo.com

Gozon ministeriön matkailu- ja talousosaston tehtäviin kuuluu saaren markkinointi erityisesti seikkailumatkailuun soveltuvana kohteena. Markkinoinnissa korostetaan myös kestävästä kehityksestä. Ko. osasto on laatinut markkinointistrategian, jonka yksi tavoitteista on pidentää matkailusesonkia Gozon saarella. He ovat luoneet VisitGozo-logon ja brändin, järjestävät markkinointikoulutusta ja tapaamisia sidosryhmien kanssa. VisitGozo-sivuilta löytyy tietoa saaren matkailuyrityksistä. Kaikki yritykset voivat liittyä sivuille ja se on maksutonta. Matkailuosastolla on myös tukijärjestelmiä, joilla se taloudellisesti tukee erilaisia matkailutoimijoita (painotus seikkailumatkailussa, uskonnollisessa matkailussa). Vuosittain Gozon

saaren tapahtumista laaditaan tapahtumakalenteri, jota jaetaan ulkomaille. Ongelmana se, että uusia tapahtumia ei voida lisätä kalenteriin kesken kauden.

Maltan matkailuviranomainen – taloudellinen tukea tuotteiden ja matkailukohteen kehittämiseen

www.mta.com.mt

Maltan matkailuministeriön alainen virasto, jonka tehtävänä on edistää Maltan matkailutoimintaa, avustaa hallitusta matkailutoimenpiteiden ja lakien säätelyssä, vaikuttaa matkailualantoimijoiden osaamistasoon sekä avustaa hallitusta matkailualan suunnittelussa ja kehittämisessä. Tärkeänä tehtävänä on myös ylläpitää ja luoda keskustelua päättäjien, matkailutoimijoiden ja matkailijoiden välille. Virasto ylläpitää Maltan matkailuinfopisteitä ja rahoittaa kansallisten ja EU-ohjelmien kautta matkailutoimintaa.

Gozon matkailuyhdistys – rooli matkailun kehittämisessä

www.islandofgozo.org

Gozon matkailuyhdistyksen tehtävänä on markkinoida Gozon saarta ympärivuotisena matkailukohteenä, edistää yhteistyötä matkailualalla toimivien henkilöiden, yritysten ja yhteisöjen välillä sekä edistää matkailua yhdessä yhdistysten jäsenten kanssa. Gozon matkailuyhdistys tekee yhteistyötä Maltan matkailuviraston kanssa. Gozon matkailuyhdistys on toteuttanut hankkeen, jolla on pyritty lisäämään matkailukohteen kansainvälistä näkyvyyttä, matkailijamääriä sekä sidosryhmien välistä yhteistyötä. Hankkeessa luotiin markkinointispotteja, jotka on lisätty Youtubeen ja esitetty televisiossa. Lisäksi hankkeessa toteutettiin useita julkaisuja sekä luotiin bloggaajille sivustot, jossa he voivat kertoa kokemuksistaan Gozossa (<http://blog.islandofgozo.org/>).

ecoGozo

www.ecogozo.com

Gozon saaren tavoitteena on tulla ekologiseksi saareksi vuoteen 2020 mennessä. Gozo pyrkii pienentämään hiili- ja vesijalanjälkeään. Tavoitteena on suojella Gozon saaren elämäntyyliä, ympäristöä, resursseja, kulttuuri ja identiteettiä. Näillä teoilla Gozon saaresta tehdään myös houkuttelevampi matkailukohde. Tämän suunnitelman mukaisesti myös matkailualalla pyritään kestäväan kehitykseen ja kannustetaan toimijoita ympäristöystävällisiin ratkaisuihin. Tarkemmat tavoitteet on kuvattu EcoGozon strategiaperissa.